

Kviinge kyrka

56.1631, 14.0824

Kviinge kyrka är från slutet av 1100-talet, och ersatte en några hundra år äldre kyrka på samma plats. Precis som de flesta andra medeltida kyrkor fick även denna kryssvalv på 1400-talet.

Man förmodar att byggmästaren var den så kallade Knislingemästaren - som jag återkommer till om en stund.

Under senmedeltiden tillkom ett kraftigt torn i väst er. Tillträde till tornets övre delar sker genom en rak, invändig murtrappa i den södra tornmuren, som nås genom en utvändig ingång.

För att skapa mer utrymme byggdes kyrkan till i slutet av 1700-talet.

Den gravhäll med malteserkors som nu står i vapenhuset är från tidig medeltid och var under lång tid trappsten utanför portalen.

Tre gånger har man frilagat och åter kalkat över valvmålningarna här i Kviinge kyrka.

I början av 1940-talet upptäcktes målningar i ett långhusvalv. Man fick fram en bild av Sankt Göran med draken och en bild av djävulen. Mörkrets furste skrämde till överkalkning. Man fruktade att församlingen skulle ta anstöt av att ha denna onskans symbol för ögonen under gudstjänsten. Tio år senare togs målningarna delvis fram på nytt för att åter kalkas över. Den gången var det inte det onda som skrämde men med hänsyn till målningarnas förmodade kvalitet ansågs det inte ekonomiskt försvarbart med en konservering.

Men skam den som ger sig! Tredje gången gillt - vid kyrkans restaurering 1971 blev visserligen långhusmålningarna i vanlig ordning delvis framtagna och överkalkade men i absiden kunde man ta fram en relativt välbevarad framställning av yttersta domen. Den målningen slapp att bli överkalkad. Den visar Gud Fader på regnbågstronen med den korsfäste sonen i sina armar, en kombination av två i den medeltida konsten vanliga motiv - världsdömdaren och nådastolen. Till vänster synas Maria - och till höger djävulen.

Målningarna dateras till mitten av 1400-talet och anses tillhöra Fjälkingegruppen.

Den rikt snidade altarpuppans reliefbilder av korsfästelsen och nattvarden kom till kyrkan 1671, och tillkom på initiativ av Andreas Maglow, som var församlingens kyrkoherde i nästan femtio år, fram till år 1700.

En sentida efterträdare till honom var Tufve Cederborg som var präst i församlingen under andra halvan av 1800-talet.

Dennes son Carl August Cederborg blev journalist på Svenska Dagbladet, och en på sin tid mycket framgångsrik författare. Han skrev bland annat en serie romaner som handlade om snapphanetiden och Göingebygden, och i dessa böcker fick just kyrkoherde Andreas Maglow en framträdande plats.

Predikstolen som tillverkades 1605 visar de fyra evangelisterna och de fem kardinaldygderna, och är också försedd med Christian IV:s vapen.

Den så kallade Knislingemästaren som byggde kyrkan har också huggit sandstensdopfunten. Relieferna på skålen berättar om Jesu barndomshistoria. Vi kan bland annat se flykten till Egypten. Maria med barnet rider i damsadel på åsnan ledd av Josef som bär ett knyte i en käpp över axeln. Funtens ursprungliga fot är inte bevarad och istället vilar skålen på en ny fot huggen på 1950-talet. Dopfatet i driven mässing är tillverkad 1645.

Tavlorna på läktarbarriären målades 1752 av Alexander Jungner, som målade liknande tavlor även till kyrkorna i Gryt och Knislinge.

1941 skänktes Anna Krabbegårds brudkrona till kyrkan.

1836 fick kyrkan en ny orgel tillverkad av orgelbyggaren Pehr Zackarias Strand i Stockholm. I början av 1930-talet köpte man in en ny orgel, som dock ersattes 1983, byggd av orgelbyggaren Johannes Künkel, och med en fasad ritad av arkitekt Torsten Leon-Nilson.

Storklockan göts 1631, men har blivit omgjuten 1732 och 1904.

Sveriges förste statsminister, Louis De Geer ligger begravd på kyrkogården.

Källor:

Webb: Kviinge, Knislinge-Gryts församlingar.

Webb: Riksantikvarieämbetets bebyggelseregister.

Bok: "50 kyrkor i nordöstra Skåne". Regionmuseet Kristianstad. ISBN 978-91-977127-7-4

Bok: "Kviinge kyrka under 800 år". ISBN 91-975166-8-6